

3. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. – К.: Видавничий центр «Просвіта», «Книга пам'яті України», 2000. – 368 с.

4. Філіпова І. Ю. Міжкультурна комунікація: психологічний дискурс / І. Ю. Філіпова // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 4. – С. 9-12.

Левенець О.О.

студентка,

Науковий керівник: Шевцова Н.О.

викладач кафедри германської філології,

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ТРУДНОЩІ ФОРМУВАННЯ ФРАНКОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ В УЧНІВ 9 КЛАСУ ЗНЗ

Проблема навчання усного мовлення справедливо вважається однією з найважливіших у методиці навчання іноземної мови (ІМ). До усного мовлення відносять як говоріння, так і аудіювання. Успішність аудіювання залежить від багатьох чинників, зокрема таких як життєвий і мовленнєвий досвід слухача, його вміння сконцентрувати свою увагу, ступінь розвитку його зорової пам'яті, зацікавленість і навіть емоційний стан, тому сприйняття ІМ на слух дуже часто становить труднощі для школярів, навіть для тих, хто вивчає ІМ не перший рік.

Сучасні науковці розглядають аудіювання як один із напрямів розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Проблемами навчання аудіювання ІМ займалися З.І. Казимира [1], Е.М. Колесова [3], Н.М. Григор'єва, Я.М. Колкер [5], Г.В. Рогова [6] та ін. І.П. Лисовець досліджувала проблему навчання аудіювання і усного мовлення. М.М. Пруссаков розглядав питання труднощів аудіювання ІМ. Досліджуючи проблематику навчання аудіювання, сучасні науковці демонструють значні здобутки. Однак питання подолання труднощів формування франкомовної компетентності в аудіюванні в учнів 9 класу залишається одним із недостатньо висвітлених, що й зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета нашої статті – виокремити труднощі формування франкомовної компетентності в аудіюванні в учнів 9 класу та запропонувати засоби їх подолання.

У процесі формування франкомовної компетентності в аудіюванні в учнів 9 класу спостерігається низка труднощів. Існують декілька підходів, щодо їх методичної класифікації. Так, Н.В. Елухіна виділяє труднощі аудіювання, які можуть бути пов'язані з мовною формою повідомлення, із смисловим змістом повідомлення, з умовами пред'явлення повідомлення та з джерелом інформації [5, с. 63]. З.І. Казимира виділяє лексичні, морфологічні та синтаксичні труднощі [1, с. 30–32]. У нашому дослідженні вважаємо доцільним скористуватися класифікацією труднощів А.В. Коваль, яка, на наш погляд, вдало синтезує вищезгадані класифікації. Вона виділяє три групи

труднощів навчання іншомовного аудіювання: 1) труднощі, зумовлені лексичним, граматичним та фонетичним наповненням мовного матеріалу; 2) труднощі, зумовлені сприйняттям тексту аудіювання; 3) труднощі, зумовлені умовами пред'явлення текстового матеріалу та джерелом інформації [4].

Розглянемо першу групу труднощів, яку становлять труднощі, зумовлені лексичним, граматичним та фонетичним наповненням мовного матеріалу для навчання франкомовного аудіювання учнів 9 класу детальніше.

Лексичні труднощі, які зумовлюються у першу чергу наявністю у текстах для аудіювання великої кількості багатозначних слів. Так, виучувана в межах лексичної теми «Природа і погода» лексична одиниця (ЛО) *mode* має значення а) мода, б) форма; ЛО *montre* – а) годинник, б) показувати; ЛО *or* – а) золото, б) а, ну ось, отже. Іншою проблемою може виступати розбіжність у звучанні імен, географічних назв. Так, при вивченні теми «Франція. Великі міста, пам'ятки культури» на лексичному рівні певні труднощі становитимуть ЛО *Marseille* – Марсель, *Nice* – Ніцца, *Bordeaux* – Бордо. До лексичних труднощів аудіювання у 9 класі відносимо також вживання цифр та дат і велику кількість незнайомої лексики, наприклад, у лексичній темі «Я, моя сім'я, друзі» – *hair, inchangeable, juif, mineur, occasionnel, orfèvre* та ін.

Граматичні труднощі аудіювання утворюються такими мовними явищами та граматичними структурами, що вивчаються у 9 класі, як обмежувальний зворот *Ne... que*; ближчий майбутній час *Futur Proche*; безособовий зворот *il est+*; прикметник: відмінності чоловічого та жіночого роду; минулий час *Plus-que-Parfait*; узгодження часів дійсного способу; безособові звороти з дієсловом *être*; неособові форми дієслів (герундій, дієприслівник);

Фонетичні труднощі аудіювання у 9 класі пов'язані зі швидким темпом мовлення дикторів/мовців. За словами Г.В. Рогової французи тримають першість з точки зору швидкості темпу мовлення, вимовляючи 330 складів за хвилину [6, с. 110].

Розглянемо другу групу труднощів, в якій ми слідом за А.В. Коваль виділяємо труднощі зумовлені сприйняттям змісту тексту мовлення, виділення/визначення головної думки, проблеми тексту; виділення головного та другорядного; сприйняття та утримання в пам'яті повідомлення, пред'явленого один раз [4].

До третьої групи ми відносимо труднощі, зумовлені умовами пред'явлення тексту та джерелом інформації. При слуханні будь-якого навчального аудіо тексту аудитор не має можливості перепитати або уточнити, як у живому спілкуванні [4].

Перелічені вище труднощі потрібно враховувати при навчанні аудіювання учнів 9 класу. Зупинимося на шляхах їх подолання. Так, З.І. Казимира стверджує, що з метою подолання труднощів учням варто пропонувати вправи, які передують аудіюванню, що допоможе їм передбачити зміст тексту. Це можуть бути вправи, що базуються на обговоренні фотографій чи ілюстрацій, пов'язаних зі змістом аудіотексту; виконання вправ на передбачення змісту за заголовком чи планом тексту;

часткове визначення інформації з поданих цифр чи дат, географічних назв чи ключових слів [1].

Вважаємо можливим навести приклад вправ до тексту «*Les fêtes*» [2, с. 14] для подолання труднощів аудіювання. Для подолання фонетичних труднощів аудіювання тексту «*Les fêtes*», пропонуємо завдання, яке буде пов'язаним зі складними словами: *publicitaire, pompier, disparaître, catherinette*; назвами свят: *Saint-Étol, Saint-Flacre, la Sainte-Catherine, la Saint-Valentin*. Наведемо приклад завдання-інструкції до вправи: *Écoutez bien les phrases, et mettez plus «+» dans votre cahiers si vous avez déjà entendu ces phrases dans le texte.*

Граматичні труднощі можна подолати шляхом багаторазового прослуховування фраз та словосполучень зі схожими граматичними формами. Для подолання граматичних труднощів аудіювання тексту «*Les fêtes*», пропонуємо наступні завдання: *Écoutez les phrases; écrivez les phrases, ou il y a les verbes en temps passé.*

Лексичні труднощі можна подолати шляхом прослуховування та детального аналізу повідомлень. Для подолання лексичних труднощів аудіювання тексту «*Les fêtes*», пропонуємо наступне передтекстове завдання: *Mettez plus «+» dans votre cahiers chaque fois, quand vous entendez le mot « fête».*

Розглянемо другу групу труднощів. Для подолання труднощів цієї групи необхідно навчити учнів визначати головну думку, проблеми тексту, виділяти головне та другорядне під час виконання передтекстових вправ. Наведемо приклад передтекстових завдань до тексту «*Les fêtes*»: 1. *Regardez sur le tableau, et lisez les mots; dites de quel thème nous allons parler aujourd'hui?* 2. *Quels faites vous connaissez?*

Розглянемо труднощі, зумовлені умовами сприймання, які впливають на успішність аудіювання, це: а) темп мовленнєвих повідомлень, б) кількість пред'явлень аудіотексту, в) обсяг тексту. Для того, щоб темп мовлення не став перешкодою у процесі аудіювання на уроках ФМ на середньому ступені навчання, швидкість пред'явлення аудіотексту може уповільнюватися за рахунок збільшення тривалості пауз смисловими частинами. Це допоможе заповнити прогалини в розумінні. Для подолання труднощів, які зумовлені умовами сприймання, доцільним буде збільшення кількості пред'явлень аудіотексту.

Отже, нами було проаналізовано труднощі сприймання аудіювання в учнів 9 класу та запропоновано шляхи їх подолання, що дає нам підстави вважати мету статті досягнутою.

Подальшим завданням вважаємо сформулювати методичні рекомендації щодо формування франкомовної компетентності в учнів 9 класу ЗНЗ.

Список використаних джерел:

1. Казимира З. І. Труднощі аудіювання та його роль при вивченні іноземної мови [Електронний ресурс] / З. І. Казимира, Г. Д. Олексів // ДУ «Львівська політехніка». – 2000. – С. 30-32. – Режим доступу до ресурсу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/9288/1/11.pdf>

2. Клименко Ю. М. Французька мова: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ю. М. Клименко. – К.: Генеза, 2009. – 200 с. : іл.

3. Колесова Е. М. Препятствия аудирования аутентичных информационных передач [Електронний ресурс] / Колесова Е. М. // Уральский государственный педагогический Институт. – Екатеринбург. – 2014. – Режим доступа до ресурсу: http://elar.uspu.ru/bitstream/123456789/7/1/apgrr_2014_3_10.pdf

4. Коваль А. В. Труднощі аудіювання у навчанні професійно спрямованого монологічного мовлення студентів немовних ВНЗ [Електронний ресурс] / Альона Коваль // Житомир. – Режим доступа до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/6763/1/10kavtay.pdf>

5. Колкер Я. М., Устинова Е. С. Обучение восприятию на слух английской речи / Я. М. Колкер, Е. С. Устинова. – М.: АCADEMIA, 2002. – 329 с.

6. Рогова Г. В., Рабинович Ф. М., Сахарова Т. Е. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / Г. В. Рогова, Ф. М. Рабинович, Т. Е. Сахарова. – М.: Просвещение, 1991. – 287 с.

Лихолет В.С.

студентка,

Науковий керівник: Шевцова Н.О.

викладач кафедри германської філології,

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФРАНКОМОВНИХ НАВИЧОК ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ В УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

В умовах інтеграції України до європейської спільноти, освітня система України потребує нових підходів до вивчення іноземної мови (ІМ) в загальноосвітніх навчальних закладах, які б враховували Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти. Важливе місце займає орієнтація на міжнародні стандарти у вивченні французької мови (ФМ), що порушує питання про необхідність вдосконалення сучасних методик навчання техніки читання, тому що їх сформованість в значній мірі визначає подальший успіх у розвитку вмінь читання франкомовних текстів та сприяє кращим знанням з ФМ.

Здійснений нами аналіз публікацій з досліджуваної проблеми свідчить, що питанню навчання іншомовного читання в молодших класах приділялося достатньо уваги. Дослідники висвітлюють різні аспекти: психологічні особливості читання як виду мовленнєвої діяльності (Зимня І.О.) [1]; пошук різних шляхів, форм та методів навчання (Богуславська Б.А.); особливості навчання молодших школярів (Рогова Г.В. та ін.) [8]; взаємовплив читання та інших видів мовленнєвої діяльності (Бухбіндер В.А.). Найбільш фундаментальні наукові дослідження представлено роботами З.І. Кличникової [4], О.Д. Кузьменко, С.К. Фоломкіної. Сучасне розуміння читання запропоновано в працях та дослідженнях О.М. Щукіна [9], О.О. Леонтєва [5]. Формування навичок читання аналізували З.М. Цветкова, В.М. Плахотник, І.М. Верещагіна, Т.А. Притикіна та ін. Навчання читання учнів початкової школи досліджувала М.З. Денисенко [2].